

datum:	29 juni 2017	
aan:	Het presidium	
van:	Henk Willems	Telefoon:
betreft:	VERTROUWELIJK Kerkhovensestraat 49 Oisterwijk	

Aanleiding

Via de voorzitter de heer Janssen heeft uw presidium mij gevraagd me in het licht van de Gedragscode politieke ambtsdragers gemeente Oisterwijk 2016 een oordeel te vormen over de gedragingen van het raadslid de heer M.F.J.M. Mathijssen in samenhang met onderstaande gebeurtenissen.

Gevolgde werkwijze

Ik heb kennis genomen van de relevante dossiers en gesprekken gevoerd met dhr. en mevr. Mathijssen, burgemeester Janssen en - tijdens een informele ontmoeting - met oud-burgemeester Kortmann. De verslagen van deze gesprekken zijn beschikbaar; van het contact met dhr. Kortmann is geen verslag opgemaakt. Na ons gesprek heeft dhr. Mathijssen enkele aanvullingen doorgegeven, die we in de verslaglegging hebben verweven ook als ze niet eerder als zodanig aan de orde waren geweest. Dit heeft geen invloed op de slotconclusie. Ik mocht op de adequate ambtelijke ondersteuning van dhr. W. Rombouts rekenen.

Gebeurtenissen inzake Kerkhovensestraat 49 Oisterwijk

- In september/oktober 2016 speelde de kwestie rond het niet melden aan het presidium door de heer Mathijssen van een handhavingstraject rond opslag en inpandige extra woning. Over deze kwestie heb ik op 17 oktober 2016 een memo aan het presidium gezonden. Deze wordt bekend verondersteld. Inmiddels is de opslag gelegaliseerd en geen thema meer. Het dossier is destijds tevens ter hand gesteld aan de heer Mathijssen. Deze heeft hierop een excuusbrief aan het presidium gezonden waarin hij aangeeft de ontstane situatie te betreuren en in een voorkomend toekomstig geval dit aan de burgemeester, de griffier of het presidium te zullen melden. Het presidium heeft de kwestie op 3 november 2016 besproken en als afgedaan beschouwd.
- Ten aanzien van de inpandige woning is in oktober 2016 een handhavingstraject opgestart, dat vanwege lopende procedures nog niet is afgerond. Vanuit de heer Mathijssen is in gesprekken steeds geprobeerd het traject voor wat betreft de inpandige extra woning en het traject voor wat betreft de bouwvergunning (zie hierna) "aan elkaar te knopen". Ambtelijk is er steeds op gestuurd deze trajecten gescheiden te houden. Op 11 april 2017 heeft het college besloten een **voornemen tot het opleggen van een last onder dwangsom** met een begunstigingstermijn van 9 maanden te verzenden.

- Gedurende de kwestie in 2016 is gebleken dat de heer Mathijssen beschikte over een nooit gerealiseerde bouwvergunning uit 1972. In het kader van deze vergunning is samengevat het volgende gebeurd:
  - Op 4 november 2016 heeft de heer Mathijssen verzocht om het uitzetten van de bouwgrenzen.
  - In de daarna volgende periode vindt een aantal gesprekken plaats (op 11 november 2016, 18 januari 2017 en 16 februari 2017), waarbij het college, na onderzoek, aangeeft niet langer mee te willen werken aan het realiseren van de bouwvergunning. Er wordt tevens een aantal varianten besproken voor het alsnog realiseren van een woning ter plaatse in een andere vorm.
  - Een en ander leidt tot het op 15 maart 2017 verzenden van een **voornemen de bouwvergunning in te trekken**. Het voornemen wordt tevens in persoon ter hand gesteld. Bij de overhandiging van het voornemen tot intrekking wordt mondeling aangegeven dat het college bij voortzetten van de bouwwerkzaamheden maatregelen zal treffen.
  - Op 14 maart 2017 komt de eerste melding binnen dat graafwerkzaamheden zijn aangevangen.
  - Op 20 maart 2017 vindt nog een gesprek plaats met nieuwe adviseurs van de heer Mathijssen over mogelijke oplossingsrichtingen binnen een reguliere vergunning en over het intrekken van de bestaande oude vergunning. Namens hem wordt aangegeven dat de werkzaamheden eind februari 2017 zijn aangevangen en dat doelbewust is doorgebouwd om rechten veilig te stellen.
  - Op 21 maart 2017 wordt een mondelinge bouwstop opgelegd (schriftelijke **bouwstop** op 21 maart 2017 in persoon overhandigd). n.a.v. telefonische melding/klacht d.d. 20 maart 2017 van een omwonende. De bouwstop opgelegd op grond van 1) bouwen in afwijking van de vergunning en 2) het niet voorhanden hebben van de complete vergunning op de plaats van de bouw.
  - Op 11 april 2017 wordt het **besluit tot intrekking van de bouwvergunning** verzonden.

Samenvattend:

Eind 2016 wordt duidelijk dat t.p.v. Kerkhovensestraat 49 een met het bestemmingsplan strijdige tweede inpandige woning is gerealiseerd, en dat de heer Mathijssen beschikt over een nooit gerealiseerde bouwvergunning van 45 jaar oud. Gedurende het overlegtraject dat volgt om te bezien of en op welke wijze medewerking kan worden verleend aan "een" oplossing start de heer Mathijssen met het realiseren van de 45 jaar oude vergunning en overigens ook in afwijking van die vergunning, zonder dit te melden aan het presidium of het college.

Ook de daarop volgende gebeurtenissen (bouwstop, voornemen last onder dwangsom, intrekken vergunning en voornemen daartoe) worden niet gemeld. Hij heeft hierover weliswaar informeel gesproken met de burgemeester, maar verzuimd deze gebeurtenissen met de zorgvuldigheid die van hem verwacht mocht worden formeel bij het presidium te melden. Ook gelet op de gebeurtenissen in het najaar van 2016 mocht van de heer Mathijssen op dit punt meer sensitiviteit verwacht worden. Overigens heeft de burgemeester hierover verklaard dat hij het bewuste gesprekje ook niet in de rol van voorzitter van het presidium gevoerd heeft.

Kader beoordeling

Het gedrag van een politiek ambtsdrager, zoals een raadslid, dient beoordeeld te worden in het licht van de toepasselijke regelgeving en gedragscodes. Een integriteitsoordeel kan en mag daartoe evenwel niet beperkt blijven. Van een politiek ambtsdrager mag ook een zekere

sensitiviteit verwacht worden ten aanzien van zaken die politiek en maatschappelijk gevoelig liggen. Daarbij dient de politiek ambtsdrager zich ook te onthouden van gedrag dat in strikte zin niet strijdig is met regelgeving of gedragscodes, maar wat naar algemeen aanvaarde maatschappelijke maatstaven dermate onbehoorlijk is dat het gedrag het aanzien van het ambt, het gremium waartoe de ambtsdrager behoort of het aanzien van politiek en bestuur als zodanig ernstig kan schaden. Ik wil er op wijzen dat naast het vermijden van harde fraude en corruptie deze sensitiviteit een steeds explicieter criterium in de beoordelingssystematiek van politiek-bestuurlijke integriteit is geworden. De voorbeelden daarvan zijn in alle bestuurslagen (rijk, provincie, gemeente) te vinden, maar ook bij aan de overheid gelieerde instellingen. Het kan leiden tot het opstappen van betrokkenen. Dit wordt ook wel beschouwd als een scheidslijn tussen "oude" en "nieuwe" politiek. Er wordt ook naar verwezen als het gaat om de kloof tussen burger en politiek of de afkeer van de politieke elite die goed voor zichzelf zou zorgen.

Het is ook in dit kader dat een raadslid op grond van artikel 14 Gemeentewet de ambtseed dient af te leggen, luidende "Ik zweer (verklaar) dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer (verklaar en beloof) dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer (beloof) dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen. Zo waarlijk helpe mij God Almachtig! (Dat verklaar en beloof ik!)"

Beoordeling

Mijn rapportage richt zich gelet op de aanleiding daartoe op het gedrag van de heer Mathijssen, beschouwd vanuit zijn positie als lid van de gemeenteraad. Formeel-juridische aspecten rondom bouwvergunning en het intrekken ervan vallen buiten mijn zeggenschap. Ook over de rol van de gemeente doe ik geen uitspraken. Over dit alles lopen procedures of kunnen die nog gestart worden. Dat deze zaken in de gevoerde gesprekken toch nadrukkelijk en gedetailleerd aan de orde kwamen is begrijpelijk: zij vormen immers de basis voor het handelen van dhr. Mathijssen.

Op zichzelf beschikte de heer Mathijssen over een geldige bouwvergunning, en daarmee over een bouwtitel. Deze vergunning was echter kennelijk niet volledig en gelet op de artikelen 1.23 en 1.24 van het Bouwbesluit was de heer Mathijssen niet gerechtigd met de bouw te beginnen totdat hij de volledige vergunning beschikbaar had en de bouwgrenzen waren uitgezet door het college. Dat het college weigerde de bouwgrenzen uit te zetten doet daar niet aan af; de heer Mathijssen had daartegen immers een rechtsmiddel kunnen aanwenden, al was het maar via een onrechtmatige daadsactie. In plaats daarvan heeft hij er voor gekozen door feitelijk handelen in strijd met de toepasselijke regelgeving de kwestie op de spits te drijven en gesprekken met de gemeente over ruimtelijk aanvaardbare mogelijkheden op het perceel van de heer Mathijssen, waar het college aan mee zou kunnen werken, onder druk te zetten. Een motivering waarom dat na zoveel jaren plotsklaps urgent werd heb ik - behalve in algemene zin het veilig stellen van de privébelangen - niet gevonden. De heer Mathijssen heeft aldus willens en wetens onrechtmatig gehandeld, en dit valt hem aan te rekenen.

Daarbij valt het volgende op te merken. De kwestie van de bouwvergunning is naar boven gekomen gedurende een integriteitsonderzoek eind 2016. De heer Mathijssen diende zich er van bewust te zijn dat zijn doen en laten in die zin onderwerp van verhoogde aandacht was, en van

hem mocht verwacht worden dat hij met (nog) meer dan gebruikelijke omzichtigheid zou handelen daar waar het gaat om mogelijk onbehoorlijk of onrechtmatig gedrag.

Verder valt op dat de bouwvergunning in kwestie zo'n 45 jaar oud was. Het is zeer aannemelijk dat getoetst aan huidige regelgeving op het gebied van veiligheid en milieu de vergunning daarmee dermate in strijd zou zijn dat het college in alle redelijkheid de vergunning zou kunnen intrekken. Dat het college daartoe nog niet eerder was overgegaan, naar ik aanneem om de lopende contacten juist niet onder druk te zetten, doet daar niet aan af. De heer Mathijssen had kunnen en moeten beseffen dat de bouwvergunning waarover hij beschikte onmogelijk zonder meer gerealiseerd kon worden, eens te meer gelet op de voorgeschiedenis.

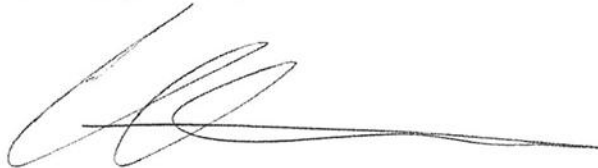
Slotconclusie

Gelet op het bovenstaande acht ik het gedrag van de heer Mathijssen voor een raadslid onbehoorlijk en niet integer. Deze kwalificatie vindt zijn basis in de ambtseed voor gemeenteraadsleden en de aangegeven sensitiviteit voor politiek-bestuurlijke integriteit die naast de specifieke Oisterwijkse gedragscode voor raadsleden een expliciet erkend toetsingsinstrument vormt.

Voor een juiste interpretatie vind ik het gepast dit hard geformuleerde oordeel enigszins te relativiseren. Ik beschouw het gedrag van betrokkene als een niet goed te praten reactie op een proces van voor hem ongewenste besluitvorming. Gekoppeld aan aard en omvang van de betwiste vergunning ben ik geneigd dit conflict qua zwaarte in een soort van "midden categorie" te plaatsen. Van een strafbaar feit of een ambtsmisdrif is immers geen sprake. Dit leidt echter niet tot een aanpassing van het eerder uitgesproken oordeel.

Mocht u behoefte hebben aan een toelichting van mijn bevindingen dan ben ik daar natuurlijk toe bereid.

Drunen, 29 juni 2017,

H. Willems

Bijlagen:

- gedragscode politieke ambtsdragers gemeente Oisterwijk 2016
- voornemen tot intrekken bouwvergunning van 15 maart 2017
- stilleggingsbesluit van 21 maart 2017
- besluit intrekken bouwvergunning van 11 april 2017
- voornemen opleggen last onder dwangsom van 11 april 2017
- gespreksverslag d.d.16 mei 2017
- gespreksverslag d.d. 29 mei 2017